

Dosarul nr. 3ra-802/22
2-21069508-01-3ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M.Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, E.Palanciuc, V.Negru)

ÎNCHEIERE

5 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Rodica Toporaș,
în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Rodica Toporaș
împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Sănătate și a Direcției Asistență
Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ
individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual
favorabil, de acordare a ajutorului social,
împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respins apelul depus de Rodica Toporaș și a fost menținută hotărârea din 21 iulie
2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La data de 11 mai 2021 Rodica Toporaș a depus cerere de chemare în judecată
în ordinea contenciosului administrativ împotriva Direcției Generale Asistență
Socială și Sănătate și a Direcției Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău cu
privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea
emiterii actului administrativ individual favorabil, de acordare a ajutorului social.

În motivarea acestei acțiuni, Rodica Toporaș a indicat că la data de 22
noiembrie 2018 a adresat Direcției Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău
cerere solicitând acordarea ajutorului social pentru perioada rece a anului a anului
2018-2019, anexând în acest sens setul de acte necesare prevăzute la pct. 10 din
Regulamentul cu privire la stabilirea și acordarea ajutorului material unor categorii
de persoane din mun. Chișinău, și anume: buletinul de identitate, legitimația de
invaliditate, extrasul medical, certificatul cu privire la componența familiei,
certificatul eliberat de CTAS.

Prin decizia din 27 noiembrie 2018 a Direcției Asistență Socială sec. Ciocana,
mun. Chișinău a fost informată că nu poate beneficia de ajutor social pentru perioada
rece a anului din cauza veniturilor obținute.

A invocat că la data de 22 februarie 2019 a depus în adresa Direcției Generale Asistență Socială și Sănătate cerere prealabilă, însă ultima i-a comunicat că nu există temeiuri de reexaminare, motiv pentru care la data de 1 aprilie 2019 s-a adresat în instanța de contencios administrativ, iar prin hotărârea din 5 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, devenită irevocabilă la 7 martie 2020, a fost admisă acțiunea și a fost anulată decizia cu privire la cererea de acordare a ajutorului social din 27 noiembrie 2018, fiind obligată Direcția Asistență Socială sect. Ciocana, mun. Chișinău de a examina repetat cererea nr. AO1974400226 pentru acordarea ajutorului social, cu calcularea corectă a venitului lunar al solicitantului de ajutor social.

În acest context, reclamanta a menționat că la data de 2 martie 2021 a depus în adresa Direcției Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău cerere solicitând să fie informată dacă a fost reexaminată cererea nr. AO1974400226, conform hotărârii judecătorești din 5 februarie 2020, însă prin răspunsul din 9 aprilie 2021, recepționat prin poștă la 15 aprilie 2021, a fost informată că prin decizia din 30 martie 2021 organul de asistență socială a decis că reclamanta nu poate beneficia de ajutor social pentru perioada rece a anului din cauza veniturilor obținute, care conform datelor generate de sistem au constituit suma de 4 763,42 lei, fiind mai mare decât venitul minim calculat de către sistem, în sumă de 3 280 lei.

În opinia sa, decizia pârâtei este neîntemeiată, pasibilă anulării, cu obligarea emiterii unei decizii favorabile, pe motiv că Direcția Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău urma de a reexamina cererea reclamantei conform hotărârii din 5 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în conformitate cu procedura prevăzută la art. 9 pct. (9) din Legea cu privire la ajutorul social, în rezultatul căreia urma să fie întocmită ancheta socială cu reflectarea datelor care ar justifica sau nu acordarea ajutorului material, același fapt fiind stipulat și la art. 5 alin. (3) lit. a), cât și în art. 12 alin. (1) lit. d) din Legea indicată. Or, decizia din 30 martie 2021 cu privire la cererea de acordare a ajutorului material a fost emisă fără întocmirea unei anchete sociale și în lipsa unor noi condiții care ar justifica refuzul de acordare a ajutorului pentru perioada rece a anului 2018-2019, având în vedere că anterior reclamanta beneficiase de același ajutor material, iar circumstanțele în privința acesteia nu au fost modificate față de anii precedenți.

Din considerentul că, prin decizia cu privire la cererea de acordare a ajutorului social emisă la 29 noiembrie 2019, Rodica Toporaș a beneficiat de ajutor pentru perioada rece a anului pentru lunile noiembrie 2019 – martie 2020, același ajutor fiindu-i acordat și în anul 2021, refuzul de a-i acorda ajutor material în perioada rece a anului în perioada noiembrie 2018 – martie 2019 conform reclamantei este nejustificat, pe motiv că nu au avut loc schimbări în datele furnizate față de anul precedent – 2017, precum și în anii următori – 2019, 2021.

Rodica Toporaș a solicitat anularea deciziei din 30 martie 2021 a Direcției Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău pe marginea cererii de acordare a ajutorului social cu obligarea examinării repetate a cererii AO1974400226 din 27 noiembrie 2018 și emiterii a deciziei de acordare a ajutorului social.

Prin hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Rodica Toporaș, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 5 august 2021, Rodica Toporaș a depus împreună cu cererea de apel motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 21 iulie 2021 (f.d.117). Astfel, depunerea apelului împreună cu motivarea acestuia în data de 5 august 2021 (f.d.137) este în termen.

Prin decizia din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Rodica Toporaș și a fost menținută hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că în vederea executării hotărârii din 5 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, Direcția Asistență Socială și Sănătate a adresat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cerere prin care a solicitat acordarea suportului necesar în privința examinării repetate prin intermediul BASS System a cererii de acordare a ajutorului social nr. A1974400226 din 27 noiembrie 2018 înaintată de Rodica Toporaș, în vederea emiterii deciziei privind acordarea sau neacordarea dreptului la ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului.

În acest context, la data de 30 martie 2021 de către organul teritorial de asistență socială prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Asistență Socială” a fost examinată repetat cererea apelantei Rodica Toporaș nr. A01974400226 din 27 noiembrie 2018, care prin confruntarea datelor introduse de către angajații structurii teritoriale de asistență socială cu datele livrate de sisteme informaționale, a verificat eligibilitatea pentru a acordarea/neacordarea dreptului și emite decizii, astfel încât urmare a confruntării datelor generate de sistem, a fost constatat că venitul minim calculat pentru a beneficia de ajutor pentru perioada rece a anului la acel moment constituia suma de 3 280,00 lei, pe când venitul familiei Rodica Toporaș a constituit suma de 4 763,42 lei, corespunzător venitul global al familiei reclamantei era mai mare decât cel calculat conform pct. 22-26 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social.

Prin urmare, decizia Direcției Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău din 30 martie 2021 cu privire la cererea de acordare a ajutorului social nr. A01974400226 a fost emisă în conformitate cu cadrul legal, urmare a depunerii cererii și a documentelor prescrise de lege, iar în conduita angajaților organul teritorial de asistență socială nu au fost conturate devieri sau abateri de la cadrul legal relevant.

La caz, au fost considerate neîntemeiate cerințele reclamantei în partea obligării Direcției Asistență Socială sec. Ciocana, mun. Chișinău de a examina repetat cererea A01974400226 din 27 noiembrie 2018, or cererea a fost reexaminată de către autoritatea competentă, care a stabilit că Rodica Toporaș nu poate beneficia de ajutorul social solicitat.

Deci, prima instanță corect a concluzionat că la examinarea cererii de acordare a ajutorului social nr. A01974400226, intimata întemeiat a emis decizia din 30 martie 2021, exercitându-și dreptul discreționar în conformitate cu prevederile legale.

Astfel, instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La data de 13 iunie 2022, Rodica Toporaș a depus împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei noi decizii, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat dezacordul cu actul judecătoresc contestat, considerându-l neîntemeiat prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, Rodica Toporaș a invocat că pe parcursul examinării cauzei, a demonstrat că la depunerea cererii de acordare a ajutorului social pentru perioada rece a anului 2018 – 2019 a anexat integral setul de documente necesare prevăzute de art. 10 al Regulamentului cu privire la stabilirea și acordarea ajutorului material unor categorii de persoane din mun. Chișinău, însă comisia de acordare a ajutorului material la calcularea ajutorului material din care a fost calculat venitul, a comis o eroare în partea ce ține de stabilirea veniturilor pe ultimele 12 luni.

Or, refuzul de a-i acorda ajutor material în perioada rece a anului în perioada noiembrie 2018 – martie 2019 este nejustificat, pe motiv că nu au avut loc schimbări în datele furnizate față de anul precedent – 2017, precum și în anii următori – 2019, 2021, când recurenta a beneficiat de același ajutor social.

La data de 8 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia motivării recursului depus de Rodica Toporaș împotriva deciziei din 1 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 26 august 2022, Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 1 iunie 2022 (f.d.166). Astfel, depunerea împreună cu cererea de recurs, a motivării recursului în data de 13 iunie 2022 (f.d.182) este în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Rodica Toporaș, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de

aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Rodica Toporaș.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Rodica Toporaș se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron